Sygnatura akt XII C 8/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 22 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Małecka

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Michalewska

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa K. R. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez (...)

o zapłatę

I. ***zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 51.008, 64 zł (pięćdziesiąt jeden tysięcy osiem złotych i sześćdziesiąt cztery grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:***

1. ***od kwoty 25.000 zł od dnia 1 września 2017 r.***

2. ***od kwoty 26.008,64 zł od dnia 6 marca 2018 r.***

do dnia zapłaty;

II. ***w pozostałym zakresie powództwo oddala;***

III. ***koszty procesu rozdziela stosunkowo obciążając nimi powódkę w 20% a pozwanego w 80%, szczegółowe rozliczenie pozostawiając referendarzowi sądowemu przy uwzględnieniu wynagrodzenia dla pełnomocników stron w wysokości stawki minimalnej.***

/-/ SSO Małgorzata Małecka

UZASADNIENIE wyroku z dnia 22 marca 2018r.

Powódka K. R. (1) pozwem wniesionym w dniu 30 grudnia 2013 r. wniosła o zasądzenie od Skarbu Państwa – (...) kwoty 85.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu pozwu do dnia zapłaty, w tym 60.000 zł tytułem odszkodowania kompensującego spadek wartości nieruchomości powódki położonej przy ul. (...) w P. w związku z objęciem nieruchomości obszarem ograniczonego użytkowania wokół lotniska wojskowego P. – K. i 25.000 zł tytułem wyrównania szkody wynikającej z konieczności poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego powódki. Nadto wniosła o zwrot kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając zgłoszone roszczenie powódka podała, że jest właścicielem nieruchomości położonej w P., zabudowanej domem szeregowym, przy
ul. (...), działka nr (...), obręb D., arkusz mapy (...) dla której Sąd Rejonowy (...)w P. VI (...)prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). Prawo własności nieruchomości powódki powstało z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego ustanowionego dla nieruchomości stanowiącej własność Miasta P. – decyzją Prezydenta Miasta z dnia

5 sierpnia 2011 r. Z kolei prawo użytkowania wieczystego do całości powyższej nieruchomości powódka nabyła na podstawie umowy darowizny z dnia 22 października 2010 r. od współużytkowników wieczystych W. R., E. R., D. R. i K. R. (2). Wyjaśniła również, że współużytkowanie wieczyste powstało na skutek postanowienia o stwierdzeniu praw do spadku po Z. R. z dnia 14 czerwca 1993 r., który był dysponentem udziału w prawie spółdzielczym do domu jednorodzinnego z garażem i przynależnym terenem, na podstawie przydziału z dnia 9 sierpnia 1989 r. Wyjaśniła także, że prawo użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości powódka nabyła wraz z W. R., E. R., D. R. i K. R. (2) od Spółdzielni Mieszkaniowej Własnościowej (...)" w P. na podstawie umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu i prawa własności budynku z dnia 4 kwietnia 2007 r. Powódka podała także, że jej nieruchomość objęta została strefą B, obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla lotniska wojskowego P. –K. w P. oraz że obecnie nieruchomość powódki znajduje się w strefie II obszaru ograniczonego użytkowania. Powódka wywodzi swoje roszczenie z art. 129, art. 135 i art. 136 Prawa ochrony środowiska. Roszczenie odsetkowe powódka oparła o art. 455 kc w zw. z art. 481§ 1 kpc. Nadto w dalszej części wyjaśniła, że pismem z dnia 6 rudnia 2005 r. wezwała pozwaną do zapłaty odszkodowania oraz że zarządzeniem z dnia 23 lipca 2008 r. Sąd Rejonowy (...)w P. zwrócił pozew (k. 1-11 akt).

Pozwany w odpowiedzi na pozew z dnia 24 lutego 2014 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa według norm prawem przepisanych. Pozwany zakwestionował roszczenia zgłoszone w pozwie zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Przede wszystkim pozwany wskazał, że powódka nie udowodniła, aby w dniu 6 grudnia 2005 r., a zatem w dniu złożenia wezwania do zapłaty przysługiwało jej ograniczone prawo rzeczowe do nieruchomości opisanej w pozwie, uprawniającej do wystąpienia z żądaniami. Podniósł także, że żądania powódki wygasły w 2009 r. Tym samym z uwagi na wygaśnięcie roszczenia powództwo powinno zostać oddalone. Z ostrożności podniósł, że roszczenia powódki wygasły w części, bowiem wezwanie do zapłaty z dnia 6 grudnia 2005 r. złożone zostało jedynie w imieniu powódki K. R. (1). W dalszej kolejności wskazał, że powódka nie wykazała związku między ograniczeniami wprowadzonymi przez obszar ograniczonego użytkowania, a ewentualnym zmniejszeniem wartości nieruchomości, nie wykazała także kosztów jakie poniosła w związku z rewitalizacją akustyczną budynku mieszkalnego. Pozwany zakwestionował także żądanie zasądzenia odsetek od dnia doręczenia pozwu do dnia 10 lutego 2014 r. (k. 115-122 akt).

Pismem z dnia 24 kwietnia 2014 r. powódka potwierdziła, że jej nieruchomość znajduje się w obszarze ograniczonego użytkowania oraz że przysługuje jej prawo własności do przedmiotowej nieruchomości. Wskazała także, że roszczenie powódki podlega 10 letniemu terminowi przedawnienia, że 2 letni termin, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy Prawo o ochronie środowiska jest terminem do zgłoszenia roszczeń, nie zaś do wytoczenia powództwa. Stwierdziła także, że wystarczającym dla zgłoszenia roszczenia było złożenie wezwania do zapłaty w 2005 r., bez konieczności ponownego zgłaszania roszczenia po zmianie rozporządzenia Wojewody. Powódka wyjaśniła także wpływ wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania na wartość jej nieruchomości (k. 138-142 akt).

Na rozprawie z dnia 9 kwietnia 2015 r. powódka cofnęła pozew ponad kwotę
39.112 zł z tytułu odszkodowania za spadek wartości nieruchomości i w tym zakresie zrzekła się roszczenia.

Wyrokiem częściowym z dnia 9 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 39.112 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty (punkt I sentencji wyroku), oddalił powództwo co do odsetek od kwoty 39.112 zł od dnia 10 lutego 2014 r. do dnia 19 stycznia 2015 r. (punkt II sentencji wyroku), umarzając w pozostałym zakresie postępowanie (punkt III sentencji wyroku). (k. 287). Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację pozwanego od wyroku z dnia 9 kwietnia 2015r.(k. 357).

W dniu 4 lipca 2017 r. biegły sądowy z dziedziny akustyki W. P. oraz biegły sądowy z dziedziny budownictwa Z. B. złożyli do sprawy opinię łączną z dnia 3 lipca 2017 r., w której wskazali, iż budynek mieszkalny powódki wymaga nakładów związanych z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla Lotniska Wojskowego P. – K. w celu dotrzymania Polskiej Normy co do izolacyjności akustycznej, których wartość brutto biegły określił na kwotę 51.008,64 zł. (k. 381-454).

Pismem z dnia 14 września 2017 r. powódka zmieniła wysokość kwoty żądanej tytułem wyrównania szkody wynikającej z konieczności poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego powódki, rozszerzając powództwo do kwoty 51.008,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty. Powódka wskazała także, iż nie wnosi zarzutów do opinii łącznej z dnia 3 lipca 2017 r. (k. 482).

W piśmie z dnia 20 września 2017 r. pozwany zakwestionował sporządzone opinie, wnosząc o ich uzupełnienie. (k. 491-492).

Pismem z dnia 11 grudnia 2017r. biegły sądowy W. P. odniósł się do zarzutów pozwanego (k. 505).

W dniu 13 grudnia 2017 r. biegły sądowy z dziedziny budownictwa i szacowania nieruchomości Z. B. złożył do sprawy opinię uzupełniającą z dnia 12 grudnia 2017r. (k. 508-510).

Pismem z dnia 5 marca 2018 r. pozwany wniósł o oddalenie rozszerzonego przez powódkę powództwa w całości. Pozwany wskazał także, iż nie kwestionuje złożonej przez biegłego sądowego opinii uzupełniającej. (k. 530-531).

W piśmie z dnia 14 marca 2018 r. powódka wniosła ponownie o zasądzenie kwoty 51.008,64 zł tytułem wyrównania szkody wynikającej z konieczności poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego powódki wraz ustawowymi odsetkami od kwoty 25.000 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty oraz od kwoty 26.008,64 zł od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego. (k. 534).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 sierpnia 1989 r. Z. R. otrzymał przydział domu jednorodzinnego z garażem i przynależnym terenem na warunkach własnościowego prawa do lokalu położonego w budynku przy ul. (...) w P. o powierzchni użytkowej 115,6 m^3 oraz 74,3 m^3 powierzchni mieszkalnej. W przydzielonym mieszkaniu mieli obowiązek zamieszkać: powódka K. R. (1) - żona Z. R. oraz ich dzieci K., E., D. i K..

Dowód: przydział lokalu mieszkalnego (k. 13 akt).

Postanowieniem Sądu Rejonowego wP.z dnia 14 czerwca 1993 r. spadek po Z. R. nabyli żona K. R. (1) w ¼ części oraz dzieci W., E., D. i K. R. (2) po 3/16 części.

Dowód: postanowienie z dnia 14 czerwca 1993 r. (k. 14 akt).

W dniu 17 grudnia 2003 r. Wojewoda (...) wydał rozporządzenie
nr (...)w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego P. – K. w P.. Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art.135 ust.1 i 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 62 poz.627 ze zmianami).

Rozporządzenie utworzyło obszar ograniczonego użytkowania podzielony na pięć stref oznaczonych literami A-E w zależności od odległości od lotniska K.
i w zależności od poziomu hałasu. Nieruchomość powódki znalazła się w strefie (...). Powołane wyżej Rozporządzenie Wojewody weszło w życie 1 stycznia 2004 roku (ogłoszone
w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) z 17 grudnia 2003 roku nr 200). Obszar ograniczonego użytkowania stanowił teren ograniczony linią, na której długotrwały poziom hałasu w porze nocnej jest równy 45dB (granica obszaru ograniczonego użytkowania). Granice strefy (...) wyznaczały: granica strefy (...) i linia, na której długotrwały poziom hałasu w porze dziennej jest równy 55 dBA.

W załączniku nr 3 do rozporządzenia, Wojewoda określił ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenów, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenów na obszarze ograniczonego użytkowania. Dla strefy (...) ograniczył przeznaczenie terenu przez zakaz tworzenia nowych terenów zabudowy mieszkaniowej

w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zakaz budowy szpitali, domów opieki i zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, takich jak internaty, domy dziecka itp., zakaz tworzenia obszarów A ochrony uzdrowiskowej, dopuszczono możliwość tworzenia nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, wyłącznie jako uzupełnienie istniejących ciągów zabudowy i tylko na podstawie opracowywanych planów zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu wymagań określonych w kol. 4.
W strefie tej zalecono, aby w nowopowstających i istniejących budynkach
z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej zapewnić właściwy klimat akustyczny poprzez stosowanie przegród zewnętrznych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowody: odpis z księgi wieczystej (k. 25 -26 akt), pismo Wojewody (...) z dnia 3 sierpnia 2005 r. (k. 27 akt).

Lotnisko w K. istnieje od II wojny światowej. Użytkowane jest jako miejsce startów i lądowań samolotów odrzutowych od lat 60-tych. Do końca 2003 r. stacjonowały tam samoloty (...), od 2004 roku stacjonują i latają samoloty I.. Od listopada 2006 r. stacjonują na tym lotnisku, startują i lądują samoloty(...).

Okoliczność bezsporna - fakt powszechnie znany.

W dniu 18 listopada 2005 r. sporządzona została wycena szkód dla przedmiotowej nieruchomości przez rzeczoznawcę majątkowego J. M., z której wynika, że koszt dostosowania budynku mieszkalnego wchodzącego w skład nieruchomości do właściwego klimatu akustycznego wynosi 33.600 zł.

Dowód: opinia prywatna – wycena szkód dla przedmiotowej nieruchomości z dnia 18 listopada 2005 r. (k. 30-85 akt).

W dniu 5 grudnia 2005 r. W. R., E. R., D. R. oraz K. R. (2) udzielili pełnomocnictwa matce K. R. (1) do występowania przed sądami powszechnymi, organami administracji samorządowej, urzędami, osobami fizycznymi i prawnymi, do wnoszenia spraw, składania odwołań, pism oraz przyjmowania korespondencji w sprawie odszkodowania należnego w związku z objęciem nieruchomości położnej w P., przy ul. (...) obszarem ograniczonego użytkowania utworzonego dla lotniska wojskowego P. – K..

Dowód: pełnomocnictwo z dnia 5 grudnia 2005 r. (k. 143 akt).

W dniu 13 grudnia 2005 r. powódka, w imieniu własnym, jako właściciel spółdzielczego jednorodzinnego prawa do domu jednorodzinnego w Spółdzielni Mieszkaniowej (...)", wchodzącego w skład nieruchomości gruntowej będącej przedmiotem wieczystego użytkowania, zabudowanej budynkiem mieszkalnym, tworzącym zespół segmentów w zabudowie szeregowej, stanowiący odrębny od gruntu przedmiot prawa własności, położony w P. przy ul. (...), działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w P.prowadzi księgę wieczystą nr (...), złożyła w Wojskowym Zarządzie Infrastruktury w Poznaniu (dalej (...)) wezwanie do zapłaty odszkodowania należnego powódce na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska w wysokości 84.000 zł. W wezwaniu powódka wskazała, że nieruchomość zlokalizowana jest na terenie strefy (...) obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla lotniska P. – K. oraz że z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości domaga się zapłaty kwoty 50.500 zł.

Dowód: wezwanie do zapłaty z 6 grudnia 2005 r. wraz z prezentatą z dnia 13 grudnia 2005 (k. 99-100 akt).

Pozwem z dnia 28 grudnia 2005 r. powódka K. R. (1) w imieniu swoim oraz swoich mocodawców czyli W. R., E. R., D. R. oraz K. R. (2) wniosła do Sądu Rejonowego wP.powództwo przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez (...)w P. o zasądzenie kwoty 67.722 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. We wskazanym wyżej pozwie powodowie domagali się zasądzenia kwoty 50.500 zł z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości.

Dowód : pozew z dnia 28 grudnia 2005 r. (k. 101 – 102 akt).

Na podstawie decyzji Zarządu Geodezji i Katastru Miejskiego (...) w P. z dnia 19 września 2006 r. działka nr (...) powstała w wyniku podziału działki nr (...).

Dowód: umowa przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu i prawa własności (k. 15-19 akt).

W dniu 4 kwietnia 2007 r. powódka oraz jej zstępni W., E., D. i K. R. (2) nabyli od Spółdzielni Mieszkaniowej Własnościowej (...) z siedzibą w P. prawo użytkowania wieczystego i własność posadowionego na tej nieruchomości budynku mieszkalnego położnego przy ul. (...) w P., stanowiącej działkę (...), dla której Sąd Rejonowy w P. prowadził księgę wieczystą pod oznaczeniem (...). Powódka nabyła prawo użytkowania wieczystego oraz własność budynku w udziale 20/32, zaś dzieci W., E., D. i K. R. (2) w udziałach po 3/32.

Dowód: umowa przeniesienia gruntu i prawa własności budynku z dnia 4 kwietnia 2007 r.
(k. 15-17 akt).

W dniu 31 grudnia 2007 r. Wojewoda (...) wydał rozporządzenie nr 40/07 zmieniające rozporządzenie o wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania (dalej (...)). Zmiany dotyczyły granic obszaru ograniczonego użytkowania, podziału na strefy, dopuszczalnych poziomów hałasu w strefach oraz sposobu korzystania z poszczególnych terenów i wymagań technicznych dotyczących budynków. Według zmienionego rozporządzenia obszar ograniczonego użytkowania stanowi teren ograniczony linią, na której długotrwały poziom hałasu od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych jest równy 55 dB w porze dziennej (LAeq D) i 45dB w porze nocnej (LAeq N) - granica obszaru ograniczonego użytkowania.

Rozporządzenie utworzyło obszar ograniczonego użytkowania podzielony na trzy strefy oznaczone cyframi: I, II, III w zależności od odległości od lotniska K.
i w zależności od poziomu hałasu. Nieruchomość powódki znalazła się w strefie II.
Strefę II wyznaczają: linia będąca zewnętrzną granicą strefy I, stanowiąca wewnętrzną granicę strefy II oraz obwiednia złożona z linii, na której dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A ((...)), od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych jest równy 55 dB i linii, na której dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A ((...)) od operacji naziemnych i pozostałych źródeł hałasu związanych z funkcjonowaniem lotniska jest równy 50 dB.

W strefie II wprowadzono zakaz przeznaczenia terenu pod budowę szpitali, domów opieki społecznej i zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, takich, jak, internaty, domy dziecka itp., zakaz tworzenia stref ochronnych A uzdrowiska. W zakresie sposobu korzystania z terenu wprowadzono zakaz budowy szpitali, domów opieki społecznej i zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, takich jak internaty, domy dziecka itp. I zakaz tworzenia obszarów A ochrony uzdrowiskowej. W strefie tej, w zalecanym sposobie korzystania z terenu, dopuszczono jednocześnie lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej. Jako wymagania techniczne dotyczące budynków wskazano zapewnienie właściwego klimatu akustycznego
w budynkach z pomieszczeniami wymagających ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Powołane wyżej rozporządzenie weszło w życie 22 lutego 2008 r. (ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) z 22.01.2008 r. nr 1, poz. 1).

Okoliczność niesporna oraz pismo z (...) Urzędu Wojewódzkiego w P. dnia 18 grudnia 2013 r. (k. 28 akt), opinia biegłej B. H. w przedmiocie określenia zakresu zmiany poziomu wartości przedmiotowej nieruchomości (k. 222-264 akt).

W analizie porealizacyjnej, na podstawie której Wojewoda (...) dokonał zmiany rozporządzenia, zawarto informację o maksymalnym przewidywanym poziomie hałasu w postaci izolinii równoważnego poziomu dźwięku LAeqD z krokiem co 5 dB, w przedziale od 55dB do 75dB. W ramach opracowywania analizy dokonywano pomiarów poziomu hałasu w różnych miejscach położonych wokół lotniska (LAeq D dotyczy pory dnia, a LAeq D pory nocy).

Dowody: analiza porealizacyjna (w dzienniku ogólnym Wydziału XII; str. 66 i następne, w szczególności str. 66,79-83).

Zarządzeniem z dnia 23 lipca 2008 r. Sąd Rejonowy(...)
w P. zwrócił pozew wniesiony w dniu 31 grudnia 2006 r. z uwagi na brak uiszczenia opłaty od pozwu.

Dowód : zarządzenie z dnia 23 lipca 2008 r. (k. 103-104 akt).

Na mocy umowy darowizny z dnia 22 grudnia 2010 r. powódka nabyła od W. R., E. M., D. R. i K. R. (2) ich udziały w prawie użytkowania wieczystego i własności budynku posadowionego
w P. przy ul. (...), działka (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy (...)w P. prowadzi księgę wieczystą po oznaczeniem (...).

Dowód: umowa darowizny z dnia 22 grudnia 2010 r. (k. 18-23 akt).

Decyzją Prezydenta Miasta P. z dnia 5 sierpnia 2011 r. przekształcono odpłatnie prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), stanowiącej działkę (...), dla której Sąd Rejonowy (...) w P. prowadzi księgę wieczystą po oznaczeniem (...), w przysługujące powódce prawo własności.

Dowód: decyzja z dnia 5 sierpnia 2011 r. (k. 24 akt).

Na dzień 17 grudnia 2013 r. powódce przysługiwało prawo własności nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), stanowiącej działkę (...), dla której Sąd Rejonowy (...)w P. prowadzi księgę wieczystą po oznaczeniem (...).

Dowód: odpis z księgi wieczystej (k. 25 -26 akt).

Wartość nieruchomości powódki uległa zmniejszeniu na skutek ograniczeń
w zakresie korzystania z nieruchomości wprowadzonych rozporządzeniem Wojewody (...) z 17 grudnia 2003 r. oraz rozporządzeniem Wojewody (...) z 31 grudnia 2007 r. o kwotę 39.112 zł.

Dowód: opinia biegłej B. H. w przedmiocie określenia zakresu zmiany poziomu wartości przedmiotowej nieruchomości (k. 222-264 akt).

Nieruchomość zabudowana jest budynkiem wolnostojącym, piętrowym. Budynek wybudowany został w technologii tradycyjnej – murowanej. Zastosowano ściany dwuwarstwowe murowane z pustaków (...) (S.) o grubości 38 cm, ocieplone styropianem o grubości 12 cm. Stropodach zbudowano wykorzystując strop z żelbetowych płyt korytkowych grubości 3,5 cm oraz płyty kanałowe o grubości 24 cm z pustką powietrzną pomiędzy nimi od 10 do 50 cm i granulatem z wełny mineralnej o grubości 15 cm. Stropodach pokryty jest papą asfaltową na lepiku (trzy warstwy). Okna PCV z szybą 4/16/4.

Pomieszczeniami podlegającymi ochronie akustycznej w budynku powodów są:

- na poziomie parteru: pokój dzienny, kuchnia

- na poziomie piętra: pokój nr (...), pokój nr (...) pokój nr(...) pokój nr(...)

Dowód: opinia biegłego W. P. (k. 381-418 akt).

Dopuszczalne wartości dźwięków A przenikających do pomieszczeń przeznaczonych do przebywania ludzi w budynkach mieszkalnych określa Polska Norma (...) Natomiast wymaganą izolacyjność akustyczną przegród budowlanych normuje Polska Norma(...) zastąpiona z dniem 1 października 2015 r. przez Polską Normę (...). Na obszarze ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – K. obowiązują także przepisy prawa miejscowego, określone w Rozporządzeniu nr (...)Wojewody (...) z dnia 31 grudnia 2007 r. zmieniające Rozporządzenie nr (...)Wojewody (...) z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego

P. – K.. Zgodnie z zapisami ww. Rozporządzenia obszar ograniczonego użytkowania stanowi teren ograniczony linią, na której dopuszczalny poziom hałasu pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych przewyższające dla pory dnia LAeqD=55 dB, a dla pory nocnej LAeqN=45 dB, przy czym górna granica hałasu nie jest ustalona. Rozporządzenie nr 40/07 utworzyło obszar ograniczonego użytkowania podzielony na trzy strefy oznaczone cyframi: I, II, III w zależności od odległości od wojskowego lotniska K. i w zależności od poziomu hałasu. Nieruchomość powódki położona jest w strefie II, której obszar wyznaczają: linia będąca zewnętrzna granicą strefy I, stanowiąca wewnętrzną granicę strefy II oraz obwiednia złożona z linii, na której dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych jest równy 55 dB i linii, na której dopuszczalny długookresowy średnio poziom dźwięku A od operacji naziemnych i pozostałych źródeł hałasu związanych z funkcjonowaniem lotniska jest równy 50 dB, stanowiąca zewnętrzną granicę strefy II.

Budynek mieszkalny powódki spełnia wymogi Polskiej Normy (...)„Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem w budynkach". Budynek nie spełnia jednak wymogów Polskiej Normy (...)

Dla wymagań normy(...)i dla średniego poziomu ekspozycyjnego równego 98,9 dB; dla przedziału czasu odniesienia 16 godzin dla pory dnia i 8 godzin dla pory nocy oraz liczbie operacji lotniczych dla sytuacji po wprowadzeniu (...) (docelowa aktywność lotniska) – stan dla maksymalnie 96,5 operacji lotniczych dla pory dnia oraz 2,2 operacji dla pory nocy, zrównoważony, długookresowy poziom dźwięku wyniesie dla pory dnia LAeqD=71,1 dB, a dla pory nocnej LAeqN=57,7 dB.

Maksymalny poziom hałasu dla wymagań normy(...)wyniesie dla pory dnia LA,MAX,śr,D =96,0 dB (z czego 57 % operacji lotniczych stanowią operacje głośne), a dla pory nocy LA,MAX,śr,N=95,9 dB (z czego 86 % operacji lotniczych stanowią operacje głośne), natomiast dla wymagań normy(...)maksymalny poziom hałasu wyniesie LA,MAX,śr,D =94,3 (z czego głośne operacja lotnicze stanowią 81 % wszystkich operacji).

Budynek powódki wymaga nakładów związanych z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – K., polegających na wymianie okien na okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej. Nadto, konieczne jest zastosowanie wentylacji nawiewno - wyciągowej z możliwością sterowania wielkości strumieni powietrza do poszczególnych pomieszczeń poprzez zastosowanie centrali wentylacyjnej z odpowiednim sterownikiem.

Wartość nakładów jakie powódka powinna ponieść w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego dla nieruchomości położonej w P., ul. (...), w związku z określeniem na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków w zakresie w jakim dotyczą podwyższonych na tym obszarze wymagań izolacyjności akustycznej, zgodnie z Rozporządzeniem nr (...)Wojewody (...) z dnia 31 grudnia 2007 r. zmieniające Rozporządzenie nr (...)Wojewody (...) z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego P. – K. według aktualnych cen netto wynosi 47.230,22 zł, a według cen brutto 51.008,64 zł.

Dowód: opinia łączna biegłych z dziedziny akustyki W. P. oraz z dziedziny budownictwa Z. B. (k. 381-454 akt).

<u>Sąd ocenił dowody, jak następuje</u>:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów urzędowych i prywatnych, które uznał za w pełni wiarygodne oraz na podstawie opinii biegłych sądowych. Zgodnie z treścią art. 244 k.p.c. dokumenty urzędowe stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zgodnie natomiast z treścią art. 245 k.p.c. dokumenty prywatne stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zgromadzone w sprawie dokumenty nie były kwestionowane przez strony. Również Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne z urzędu. Wiarygodność kserokopii dokumentów również nie budziła wątpliwości Sądu. Mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści odpowiadającej kserokopii, to w niniejszej

sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych.

Bezsporne w przedmiotowej sprawie były okoliczności związane z historią lotniska K. i jego użytkowania przez samoloty odrzutowe, w tym aktualnie od jesieni 2006 r. przez samoloty typu(...). Nie było sporu co do tego, że nieruchomość powódki początkowo położona była w strefie (...), a obecnie znajduje się w strefie (...) oraz co do ograniczeń użytkowania ustalonych w rozporządzeniu Wojewody (...) dla strefy (...),
a następnie dla strefy (...).

Za stanowiące jedynie element twierdzeń stron Sąd uznał dołączony przez powódkę operat szacunkowy nieruchomości sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego J. M.. Podzielić należy przy tym stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 29 września 1959 r. (III Cr 121/56, opubl. OSN 1958, Nr l, poz. 16), że prywatne ekspertyzy opracowane na zlecenie stron, zarówno w toku procesu jak i przed jego wszczęciem, należy traktować w razie przyjęcia ich przez sąd orzekający, jako wyjaśnienie stanowiące poparcie, z uwzględnieniem wiadomości specjalnych, stanowiska stron. W takiej sytuacji, jeżeli istotnie zachodzi potrzeba wyjaśnienia okoliczności sprawy z punktu widzenia wymagającego wiadomości specjalnych, sąd powinien według zasad unormowanych w kodeksie dopuścić dowód z opinii biegłego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1974 r., II Cr 260/74, niepubl. [w:] „Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze" pod red. T. Erecińskiego, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2002, str. 557).

Fakt zmniejszenia się wartości nieruchomości powódki na skutek ograniczeń w korzystaniu z tej nieruchomości wprowadzonych rozporządzeniem Wojewody (...) z dnia 17 grudnia 2003 r. i zmienionych rozporządzeniem Wojewody (...) z 31 grudnia 2007 r. (obowiązujące w dacie orzekania) na kwotę 39.112 zł Sąd ustalił na podstawie pisemnej opinii biegłej z dziedziny szacowania nieruchomości B. H. (k. 221-264 akt), przy czym powyższa kwestia została prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem tut. Sądu z dnia 09 kwietnia 2015 r. (data prawomocności – 16 grudnia 2015 r.).

Z kolei zwrot wysokości nakładów, których powódka domagała się także w złożonym pozwie, które to nakłady powódka winna poczynić w celu zniwelowania negatywnych skutków oddziaływania na nieruchomość ze strony pozwanego lotniska, Sąd ustalił na podstawie opinii łącznej sporządzonej przez biegłego z dziedziny akustyki W. P. oraz biegłego z dziedziny budownictwa Z. B..

Ww. opinia została przez pozwanego zakwestionowana.

Po odniesieniu się przez ww. biegłych sądowych do zarzutów pozwanego i wydaniu opinii uzupełniającej z dnia 12 grudnia 2017 r. pozwany zaznaczył, iż nie kwestionuje jej, tym samym nie wniósł również o przesłuchanie biegłego na rozprawie.

Powódka nie kwestionowała zarówno łącznej opinii sporządzonej przez biegłych jak i ich opinii uzupełniających (z dnia 11 grudnia 2017r. i z 12 grudnia 2017r.).

W ocenie Sądu, opinia biegłych była w pełni wiarygodna jako sporządzona przez osoby kompetentne, dysponujące odpowiednim zasobem wiedzy. Opinia łączna sporządzona przez biegłych sądowych jest konsekwentna, jednoznaczna i stanowcza, a nadto została wydana z uwzględnieniem całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i badań własnych biegłych. Biegli w sposób szczegółowy przedstawili w swojej opinii przesłanki, na których się oparli formułując końcowe wnioski. Zaprezentowane w opinii łącznej ustalenia poparte zostały rzeczową, logiczną i zgodną z zasadami poprawnego wnioskowania argumentacją, co pozwala stwierdzić, że ich autorzy dysponują rzetelną wiedzą specjalistyczną w swojej dziedzinie, a to nakazuje uznać opinię za pełną i kompletną. Szczególny walor opinii łącznej przejawia się w tym, że opiera się ona na przeprowadzonej osobiście przez biegłych analizie konieczności poniesienia przez powódkę nakładów na posiadanej przez nią nieruchomości, która znajduje się na terenach objętych obszarem ograniczonego użytkowania, biorąc pod uwagę emitowany przez lotnisko w K. hałas i jego wpływ na korzystanie z obciążonej nieruchomości, co winno być zgodne ze wskazanym w opinii Polskimi

Normami. Sąd uznał także za prawidłowe działanie biegłego W. P. polegające na zastosowaniu do opracowania opinii normy (...)(Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach –Część 3: Wymagania dotyczące izolacyjności akustycznej przegród w budynkach i elementów budowlanych), która jest aktualna i figuruje w wykazie Polskich Norm prowadzonym przez Polski Komitet Normalizacyjny. Ponadto norma ta zastąpiła jej wcześniejszą wersję (...). Biegły sądowy W. P. w sposób logiczny uzasadnił przyczynę uwzględnienia w swojej opinii liczby operacji lotniczych samolotów(...)w ilościach maksymalnych opisanych w dokumencie (...), które to założenie jest niezbędne do ustalenia i zaproponowania rozwiązań technicznych zapewniających podstawowe wymagania odnośnie klimatu akustycznego wewnątrz pomieszczeń chronionych w domu powódki. Przyjęte rozwiązania nie są bowiem takimi, które w przypadku wzrostu hałasu można będzie można zmienić, dostosowując je do aktualnie panujących warunków. W takim przypadku podlegałyby one wymianie na nowe. Biegły sądowy Z. B. w swojej opinii uzupełniającej również odniósł się do wszystkich zarzutów zgłaszanych przez pozwanego, szczegółowo uzasadniając swoje stanowisko.

<u>Sąd zważył, co następuje:</u>

Powódka wywodziła swoje roszczenia z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego P. – K. w P. rozporządzeniem nr(...)Wojewody (...) z 17 grudnia 2003 r., zmienionym rozporządzeniem Wojewody (...) z 31 grudnia 2007 r., na mocy którego należąca do niej nieruchomość znalazła się najpierw w strefie B tego obszaru, a następnie w strefie II.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż kwestia odszkodowania, którego powódka się domagała na podstawie art. 129 ust. 2 w związku ustawy Prawo ochrony środowiska wywodząc swoje roszczenia z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - K. w zakresie obniżenia wartości nieruchomości rozstrzygnięta została prawomocnie wyrokiem częściowym tut. Sądu z dnia 9 kwietnia 2015 r.

W złożonym w niniejszej sprawie pozwie powódka domagała się także zwrotu nakładów niezbędnych do zniwelowania negatywnych skutków oddziaływania na nieruchomość za strony pozwanego lotniska. Odnosząc powyższe do okoliczności sprawy stwierdzić należy, że powódka wykazała wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 129 ust. 2 Prawa ochrony środowiska w zw. z art. 136 ust. 3 Prawa ochrony środowiska co do żądania zwrotu nakładów.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że rozporządzeniem nr (...)Wojewody (...) z dnia 17 grudnia 2003 r., zmienionym rozporządzeniem Wojewody (...) z 31 grudnia 2007 r. utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego P.-K., na mocy którego należąca do niej nieruchomość znalazła się najpierw w strefie(...) tego obszaru, a następnie w strefie II.

Nie ulega wątpliwości, iż poza bezpośrednim uszczerbkiem powódki związanym z ustanowieniem strefy ograniczonego użytkowania są również koszty związane z zapewnieniem w jej budynku mieszkalnym właściwego klimatu akustycznego. Na konieczność zapewnienia takich warunków wskazują bowiem wymagania określone ww. rozporządzeniu. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 136 ust. 3 Prawa ochrony środowiska w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Przy dokonywaniu wykładni wskazanego przepisu należy wziąć pod uwagę, że celem uregulowań art. 129 i 136 ustawy Prawa ochrony środowiska jest ułatwienie osobom poszkodowanym w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Zatem należy przyjąć, że wskazanie na koszty poniesione w celu wypełnienia wymagań technicznych przez istniejące budynki miało wyeliminować spory co do objęcia tych kosztów obowiązkiem naprawienia szkody. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Odszkodowanie bowiem ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, istniejący od chwili wyrządzenia szkody do czasu, gdy zobowiązany wpłaci poszkodowanemu sumę pieniężną odpowiadającą szkodzie ustalonej w sposób przewidziany prawem (por. uchwała

Sądu Najwyższego z 15 listopada 2001r. III CZP 68/01, OSNC 2002, z.6, póz. 74; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 10 kwietnia 2008 r. I ACa 2/08, M.Prawn. 2010/12/692).

Wskazać należy, że szkoda w majątku powódki przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych powstała już w dacie wejścia w życie ww. rozporządzenia. Ustalając stan techniczny budynku mieszkalnego i wymagania akustyczne jaki ten budynek winien spełniać uwzględniono zatem stan przegród budowlanych na dzień obowiązywania wskazanego rozporządzenia. W związku z tym należy mieć tu na uwadze, że po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – K. budynek powódki nie spełnia norm dla zamierzonych i wyliczonych poziomów dźwięku hałasu.

W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że kryteria poprawności klimatu akustycznego wewnątrz pomieszczeń określa norm(...)„Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Biegły sądowy W. P. w części akustycznej sporządzonej opinii nie zastosował wymagań wskazanych w podanej normie, zaznaczając, iż brak w niej zapisów pozwalających zastosować ją do hałasu lotniczego. Podkreślenia wymaga także fakt, iż na ocenianą w sporządzonej opinii wymagalność izolacyjności akustycznej przegród w budynkach i elementów budowlanych, pod kątem budynku powódki wskazuje Polska Norma (...) Jak wynika z opinii w części sporządzonej przez biegłego W. P. w pomieszczeniach budynku powódki po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu określonych normą(...)dla stanu izolacyjności akustycznej określonej aktualnie, a także dla wartości poziomu miarodajnego wyznaczonego dla docelowej działalności lotniska. Zdaniem biegłego W. P., zapewnienie wymaganego komfortu akustycznego, tj. podniesienie izolacyjności akustycznej budynku wymaga zwiększenia izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych w poszczególnych pomieszczeniach. Zalecone zmiany polegają zatem na wymianie okien na stolarkę budowlaną o wyższej izolacyjności akustycznej. Biegły zaznaczył także, że zamontowanie w budynku stolarki budowanej o wymagalnych parametrach ogranicza dopływ powietrza do wnętrza budynku. Powyższe w ocenie biegłego sądowego z dziedziny budownictwa Z. B. wymaga także poczynienia ze strony powódki nakładów poprzez zastosowanie wentylacji nawiewno - wyciągowej z możliwością sterowania wielkości strumieni powietrza do poszczególnych pomieszczeń poprzez zastosowanie centrali wentylacyjnej z odpowiednim sterownikiem, co ma bezpośredni związek z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – K.. Z kolei biegły Z. B. wyczerpująco i przekonywująco wyjaśnił okoliczności, na podstawie których konieczne jest zastosowanie zaproponowanego przez biegłego rodzaju wentylacji, podkreślając, że po wymianie okien zostaną zmienione warunki dotyczące wentylacji pomieszczeń, które należy dostosować do spełnienia wymogów warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. W związku z powyższym powódka zobowiązana jest zapewnić właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej przez zastosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.

W konsekwencji szkoda jaką poniosła powódka w związku z koniecznością poniesienia nakładów na rewitalizację wyniosła 51.008,64 zł i taka też kwota podlegała łącznie zasądzeniu (punkt I sentencji wyroku).

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł w oparciu o treść art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c., wskazując na moment ich wymagalności dla poszczególnych, zasądzonych na rzecz powódki kwot. Sąd zasądził zatem odsetki ustawowe od żądanej przez powódkę pierwotnie w pozwie kwoty 25.000 zł tytułem wyrównania szkody wynikającej z konieczności poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną budynku od dnia 1 września 2017 r. Zauważyć należy, że w dacie wydania opinii przez biegłego z zakresu budownictwa pozwany nie miał świadomości co do wysokości ustalonych przez biegłego kwot stanowiących wartość niezbędnych nakładów. Odpis opinii biegłego pozwany odebrał w dniu 24 sierpnia 2017 r. (k. 462 akt), Sąd zaś przyjął, że pozwany winien spełnić świadczenie w terminie 7 dni od doręczenia opinii. Tożsama okoliczność ma miejsce w sytuacji zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 26.008,64 zł, która wynika z pisma powódki z dnia 14 września 2017 r., w którym to powódka dokonała zmiany wysokości żądanej tytułem wyrównania szkody, wynikającej z konieczności poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną budynku mieszkalnego powódki (rozszerzenie pozwu). Sąd zaznacza, iż pozwany otrzymał odpis ww. pisma w dniu 26 lutego 2018 r. (k. 521 akt), w związku z powyższym przyjął, iż pozwany od tego dnia miał możliwość w terminie 7 dni spełnić ww. świadczenie, który to termin upływał pozwanemu w dniu 5 marca 2018 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd częściowo uwzględnił żądanie powódki i zasądził odsetki od poszczególnych zasądzonych na rzecz powódki kwot odpowiednio od dnia 1 września 2018 r. do dnia zapłaty oraz od dnia 6 marca 2018 r. do dnia zapłaty.

Ze wskazanych wyżej względów Sąd oddalił żądanie powódki w pozostałym zakresie, a zatem co do odsetek ustawowych za okres odpowiednio co do zasądzonej kwoty 25.000 zł od dnia 4 lutego 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2018 r. oraz co do kwoty 26.008,64 zł od dnia 14 września 2017 r. do dnia 5 marca 2018 r. (punkt II sentencji wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisów art. 100 k.p.c., rozdzielając stosunkowo ich poniesienie, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu (art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c.), przy uwzględnieniu wynagrodzenia dla pełnomocnika pozwanego na poziomie minimalnym (punkt III sentencji wyroku). Sąd uwzględnił w tym rozliczeniu, że powódka cofnęła pozew co do kwoty 20.888 zł, co skutkuje przegraniem przez nią procesu w tym zakresie.

/-/SSO Małgorzata Małecka

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować uzasadnienie w kontrolce,

2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi pozwanego,

3. przedłożyć za 14 dni lub z apelacją.

Poznań, 14 maja 2018 r. /-/ SSO Małgorzata Małecka